

Poštnina plačana v gotovini

63354
KNJIZICE - ŠTEV. 71a

V NOVO ŽIVLJENJE

„Knjižice“

izhajajo dvakrat na mesec in se lahko naročijo kadar koli. Četrletna naročnina znaša 6 din.

Pišite na tale naslov: Uprava „Knjižic“, Rakovnik — Ljubljana 8.

V zalogi so še sledeče „Knjižice“:

I. Āpologetične in protikomunistične: 2. Božje sledi. — 4. Zakaj zlo. — 14. Lažni preroki. — 20. Boj proti Bogu. — 58. Framasoni. — 60. Novo poganstvo. — 69. Rdeči rudar. — 71. Rdeče goljufije I. — 72. Rdeče goljufije II. — 76. „Da bodo vsi eno.“ — 77. Boljševiška protiverska načela. — 78. Dela pričajo. — 80. Očitki - odgovori. — 81. Revolucija v Španiji. — 82. Papeževa okrožnica proti komunizmu. — 84. Brezštvo. — 90. Protikomunistični katekizem. — 94. Čudeži se še gode. — 98. Sovjetski delavec ob 20 letnici.

II. Evharistične: 28. Jezus med nami. — 31. Evharistični zgledi. — 32. Sv. maša. —

KNJIŽICE

ČASOPIS ZA DUHOVNO PROBUDO IN PROSVETO

Leto III

31. oktobra 1936

Štev. 71 a

(Posebna izdaja.)

VSEBINA

I. Vzvišenost zakonskega stanu . . .	3
II. Priprava na zakonski stan . . .	7
III. Pred poročnim oltarjem . . .	11
IV. Družina je svetišče	15
V. Družina	28
Sklep	31

Posamezna številka stane 1 din

Obzornik „KNJIŽICE“ izhaja štirinajstdnevno. Naročnina znaša četrtletno 6 din. Za uredništvo in lastnika odgovarja Alfonz Pavel, Rakovniška 6, Ljubljana. Naslov uredništva in uprave: „Knjižice“, Ljubljana - Rakovnik. Št. ček. rač. Lj. 16.498.

3954 71a
Knjižice - Zbirka za duh. prosveto - Št. 71 a

V NOVO ŽIVLJENJE

ŽENINOM IN NEVESTAM
POTREBNA BESEDA

Po raznih spisih zbral
VINKO LOVŠIN

030001455

*Rokopis je uredil Al. Tome. Pregledal cenzor dr. Fr. Ušeničnik.
Natisak devolil škof. ordin. v Ljubljani; 25. IX. 1936; števil. 3870.*

I.

VZVIŠENOST ZAKONSKEGA STANU

Ženin, nevesta! pripravljaj se za nov korak v svojem življenju. Ko nameravaš skleniti zakon, vedi, da si s tem postavljaš mejnik v življenjski dobi, da bo tvoje življenje od tistihmal popolnoma drugačno kakor v samskih letih.

Kako pojmuje naša sv. vera dolžnosti in pravice zakramenta sv. zakona? Ko boš to prebiral, obrni najprej svoje misli h Križanemu, ki te bo nekoč sodil, kako sta ti kot oče in ti kot mati živela in vršila očetne in materinske dolžnosti.

Zakon je nekaj resnega, zelo važnega in prav svetega.

1. Zakon resna zadeva.

Zakon je zelo resna zadeva, saj je posledica božje naredbe. Odpri sv. pismo stare zaveze; že v 26. vrstici bereš naslednje: „In Bog je rekel: Naredimo človeka po svoji podobi in sličnosti! In Bog je ustvaril človeka po svoji podobi; po božji podobi ga je ustvaril, moža in ženo ju je ustvaril. In Bog ju je blagoslovil in jima rekel: Rastita in množita se in polnita zemljo in podvrzita si jo.“

Zakon je torej popolnoma božja naredba s skrivnostnimi dogodljaji. Kajti

kjer in kadar Bog ustvarja, najdemo vedno skrivnosti, vedno čudovita dela, katerih ne more nihče doumeti in razložiti. Ubogi ljudje ne moremo razumeti niti postanka in rasti preproste bilke, kako naj šele razumemo velike skrivnosti v življenju človeškega otroka: kjer vlada božji red, je vse plemenito in dobro. Zato moramo vse tako vzeti, kakor je Bog hotel in kakor je položil v človeško naravo, čeprav skrivnostno.

Kako lepo bi bilo na svetu, ko bi imeli vsi zakonci vzvišene pojme o zakonu. Kako drugače bi potem govorili o velikih skrivnostih človeškega življenja; koliko več spoštovanja bi imeli drug do drugega.

2. Zakon važna zadeva.

Zakon je tudi nekaj zelo važnega. Od zakonskega življenja, kakor ga Bog želi, ni odvisno večkrat samo vaše zdravje, ampak tudi zdravje vaših potomcev. Kdor se ne drži božjega reda, ga zadene božja kazen. Vsi grehi proti človeški naravi se maščujejo nad lastno naravo: takšno je pravilo božjega reda.

3. Zakon sveta zadeva.

Zakon je pa tudi prav sveta stvar. Ako je zakon že po naravni naredbi

božji nekaj dobrega in svetega, je pa to še toliko bolj s tem, ko ga je Kristus povzdignil v zakrament. Oplemenitil je s tem očetovstvo in materinstvo ter obema obljubil potrebne milosti, da mož in žena lahko izpolnjujeta svoje dolžnosti kot oče in mati po božji volji, ne samo v sreči in veselju, ampak tudi v najtežjih razmerah. Zato noben oče in nobena mati ne more reči: svojih dolžnosti ne morem vršiti, pretežke so zame. Kristus Gospod stoji na strani zakoncev; Gospod Jezus jih spremlja s svojo milostjo v življenju, da moreta vršiti po božji volji vzvišeno božjo službo, h kateri sta obvezana kot oče in mati.

Ali moremo kaj lepšega povedati o zakonu kakor to, kar je že sv. apostol Pavel o njem rekel, ko ga je prisposobil nerazdružljivi zvezi Kristusovi z njegovo Cerkvijo? Pri nas katoličanih zakon ni samo neka zunanja, posvetna zadeva; za nas katoličane je zakon nekaj svetega. Zakonci so dolžni tako živeti, da bo njihova zveza čimbolj podobna Kristusovi zvezi s Cerkvijo.

Obrednik pravi: „Kakor Kristus svoje Cerkve nikoli ne zapusti in se Cerkev nikoli od njega ne loči, tako morata mož in žena ostati združena vse dni življenja.“

„Kakor Kristus svojo Cerkev posvečuje, tako se morata tudi vidva posvečevati.“

„Kakor namreč Kristus svojo Cerkev ljubi in se za njo daruje, tako mora tudi krščanski mož svojo ženo ljubiti in se za njo žrtvovati; kakor je sv. Cerkev Kristusu, svojemu poglavarju, vdana, tako bodi vdana tudi krščanska žena svojemu možu.“

Tako je torej zakon eden izmed sedmerih svetišč katoliške Cerkve, določen za razvoj božjega kraljestva na zemlji in obljudenja nebes s svetniki. Sv. zakon je zato bogat vrelec milosti za očeta in mater, ki bosta iz njega črpala v vseh položajih življenja.

Zakrament daje možu in ženi milost, da si bosta do smrti ohranila ljubezen in zvestobo in tako postala deležna veselja, ki ga je Bog pripravil očetom in materam.

Zakrament sv. zakona daje možu in ženi milost, da ne iščeta samo časne sreče, ampak skrbita predvsem za večnost. S pomočjo zakramentalne milosti napeljujeta drug drugega k dobremu, da pridobita s tem sebi in tvoji družini srečo in zveličanje.

Obema daje milost, da spoznata medsebojno razmerje, ki jima prinese medsebojno spoštovanje, ohranjuje mir in edi-

nost. S pomočjo te milosti sta enega srca.

Kratkomalo, s pomočjo milosti zakramenta sv. zakona bosta postala drug drugemu luč kreposti; bosta svetla luč tudi otrokom, če jima jih Bog da in kolikor jima jih je Bog odločil po svoji previdnosti. Zavedata se potem, da so jima otroci ne breme in nadloga, ampak vez zakonske ljubezni in tisti biseri, ki jih Gospod veseljstva ljubi in bo nekoč terjal zanje odgovor.

II.

PRIPRAVA NA ZAKONSKI STAN

Milost božja je dar božji, si je torej ne moremo zaslužiti, pač pa se moramo izkazati vredne tega daru. Zato ni vseeno, v kakšnem dušnem razpoloženju kdo prejme ta zakrament in kako se na prejem zakramenta sploh pripravi. Obrednik razločno pravi: Župnik naj ne opusti pouka za ženine in neveste. Po njih različnem stališču naj jih uči o svetosti tega zakramenta, o medsebojnih zakonskih dolžnostih in dolžnostih staršev do otrok; in zelo naj jih vzpodbuja, da naj se pred poroko svojih grehov spovedó in pobožno prejmejo sv. obhajilo.

Spomnita se nazaj, kako sta se lepo pripravljala na prvo sv. obhajilo. Koliko

gorečnost pokaže tedaj človek že kot otrok, da si svojo dušo očisti vsakega, tudi najmanjšega madeža. Zaveda se, da bo pristopil k angelski mizi, da bo prejel nekaj svetega: Jezusovo Telo. Isti Gospod Jezus, ki nam daje samega sebe v hrano pod podobo kruha, je uvrstil med sv. zakramente, med katere spada sveto obhajilo, tudi zakrament svetega zakona. Tako daje vama, zaročenca, Gospod Jezus po svoji Cerkvi tudi nekaj svetega, namreč sv. zakrament zakona. Zato mora biti tudi priprava na poročni dan skrbna in vestna. Neomadeževana mladost, neskaljena mladost je najboljša dota za zakon. V božjih očeh tudi več velja kot denar, premoženje ali telesna lepota.

Mladostni grehi in zablode, s katerimi se mnogokrat prav ženin in nevesta z nekako ugrabljeno predpravico omadežujeta, se v zakonu prav rade maščujejo. Zmanjšajo prav gotovo medsebojno spoštovanje, dajejo predpravico mesu in njegovemu poželenju. A tudi v zakonu mora prevladovati duh nad mesom, ako naj bo zakon srečen.

Sv. Cerkev prav resno opominja zaročence, da prežive čas pred poroko sveto in pošteno. Naj si ne nakopavajo že v naprej jeze božje, ko bodo vendar tako nujno potrebovali božje naklonjenosti in božjega blagoslova zase in za

svojo družino. Zato polaga Cerkev veliko važnost na poročni venec in beli pajčolan, s katerim bi se smela prav za prav nevesta okrasiti samo tedaj mirne vesti, ako je njena duša zares neomadeževana ostala. Sicer je ta okras, ki naj bi bil zrcalo njene neomadeževane duše, samo puhla laž in varljiv videz.

Isto velja o mirtinem šopku, katerega si ženin ponosno pripne na svoje prsi, ako je bil svoji nevesti pred poroko zvest angel varuh.

Samo par tednov imata še na razpolago za bližnjo pripravo na sv. zakon. Kako važna je torej vajina priprava in molitev za božji blagoslov. „Prositate in boste prejeli,“ govori božji Zveličar. Molitev je prošnja za milost božjo. Prošita tudi svoje starše za blagoslov.

Dvoje poti vodi zanesljivo v zakonski stan: to je pot čistosti in pot pokore. Kdor je s Petrom grešil, naj dela z njim tudi pokoro, in kdor je grešil kakor Magdalena, naj dela tudi pokoro kakor ona.

Kako vesel je bil dobri Pastir, ko je našel izgubljeno ovco. Na rame jo je naložil in nesel med svojo čredo. Tako je tudi v nebesih neizmerno veselje nad vsakim grešnikom, ki se spokori.

Zato navaja sv. Cerkev ženina in nevesto k vrednemu prejemu sv. pokore. Ker je sklepanje zakonske zveze tako

važen korak, rekli smo v začetku, mejnik za drugačno življenje, zato se priporoča za poroko dolga spoved, to je, ali od prvega sv. obhajila, ali od kakega dobro opravljenega misijona. Dolga spoved je tolažba v poznejšem življenju. Dolga spoved je koristna, kadar je grešnik v skrbah, ali so bile njegove spovedi veljavne, pa še ni nikoli opravil dolge spovedi; kadar kdo nastopi nov stan ali se odloči za popolnejše življenje. Potrebna pa je tistemu, ki ve, da so bile prejšnje spovedi neveljavne; ako je namreč pri kaki spovedi vedoma zamolčal, ali olepšal kak smrtni greh, ali vedoma ni povedal pri smrtnih grehih pravega števila, ali se je spovedal brez kesanja in trdnega sklepa.

Na tej spovedi pred poroko je zate, ženin in nevesta, mnogo ležeče. Ako bi bila ta spoved neveljavna, potem sta tudi sv. obhajilo in poroka božjeropna. Tako bi s temi novimi smrtnimi grehi, ki jih imenujemo božje rope, oskrunila novi življenjski stan in izzvala božjo jezo. Vedita, da se „Bog ne da zasmehovati!“

Spovednika si izbereta sama, katerega hočeta. Razodenita mu, s kakim namenom se hočeta dobro spovedati in vsak spovednik vama bo rad pomagal, da opravita zares dobro spoved. Prositā spovednika za spovedni listek. Sv. obhajilo prejmita

prav pobožno in iskreno prosita Gospoda Jezusa, ki se je nastanil v vajinih srcih, naj vama da svojo pomoč, svojo milost.

III.

PRED POROČNIM OLTARJEM

Zakrament sv. zakona bosta prejela v cerkvi pred oltarjem vpričo župnika, ali od njega pooblaščenega duhovnika in dveh prič, ko bosta vprašana za vajino svobodno privolitev. Takole bosta vprašana vsak posebej:

„Ker pa mora ta sveta zveza biti sklenjena z resnično voljo, premišljeno in svobodno, vprašam tebe, krščanski ženin I..., ali hočeš tu navzočno I... vzeti za svojo pravo ženo po obredu svete matere Cerkve?“

Ženin boš odgovoril: „**Hočem.**“

„Prav tako vprašam tebe, krščanska nevesta I..., ali hočeš tu navzočnega I... vzeti za svojega pravega moža po obredu svete matere Cerkve?“

Nevesta boš odgovorila: „**Hočem.**“

Kako slovesen trenutek je to, ko si oba pred oltarjem božjim obljubita zvestobo!

Vsa krščanska družba prisluhne vajinim pritrdilnim besedam, s katerimi sta si obljubila ljubezen in zvestobo do smrti.

Vajin angel varuh je tudi priča obljube, ki sta si jo dala pred poročnim oltarjem, kamor vaju je spremil. Priča je Jezus Kristus, vajin Odrešenik in Sodnik, ki vaju bo podpiral s svojo milostjo, da bosta zvestobo in ljubezen ohranila, dokler vaju smrt ne loči.

„V večje potrjenje tega svetega dejanja si dajta zaročna prstana in roke,“ nadaljuje duhovnik.

Nato oddasta oba prstana, ki se deneta na oltar, ter si podasta desnici, ki jih držita sklenjeni stojé pred oltarjem, ženin na desni, nevesta na levi. Duhovnik nadaljuje:

„Sklenitev rok pomeni, da tu pred Bogom in krščansko družbo sveto potrdita, da v nobeni sili in bridkosti eden drugega ne bosta zapustila, marveč v zvestobi in ljubezni skupaj ostala, dokler vaju smrt ne loči.“

Nato duhovnik njuni sklenjeni roki ovije s štolo v podobi križa, položi na oviti roki svojo desnico in reče:

„Zvezo svetega zakona, ki sta jo tukaj vpričo Cerkve sklenila, naj Bog potrdi, kakor jo tudi jaz v imenu Cerkve božje priznam, potrdim in blagoslovim. V imenu Očeta in Sina † in Svetega Duha. Amen.“

Odvije štolo in pravi:

„Bog daj vama milost in blagoslov. Amen.“

Zatem ju pokropi z blagoslovljeno vodo.

Kako pomemben je sedaj blagoslov, s katerim blagoslavlja Cerkev poročne prstane! Za trojno dobro prosi pri tem: namreč za zvestobo, mir in ljubezen. Zvestobo da si po tej prošnji ohranita neoskrunjeno, da živita vedno v miru in vzajemni ljubezni.

Takole moli duhovnik, obrnjen proti oltarju:

„Naša pomoč je v imenu Gospodovem.

Ki je ustvaril nebo in zemljo.

Gospod usliši mojo molitev.

In moj klic naj pride k tebi.

Gospod z vami.

In s tvojim duhom.

M o l i m o :

Blago † slovi, Gospod, ta prstana, ki ju v tvojem imenu blago † slavljam, da bosta ta dva, ki ju bosta nosila, ohranila med seboj popolno zvestobo, ostala v tvojem miru in tvoji volji ter živela vedno v vzajemni ljubezni. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.“

Nato duhovnik pokropi prstana z blagoslovljeno vodo in ju da poročencema. Ženin natakne prstan nevesti in nevesta ženinu na prstanec leve roke, duhovnik pa med tem govori:

„Vzemita prstan, ki naj vaju vedno spominja, da zvestobo, ki sta si jo zdaj

obljubila, do smrti ohranita. V imenu Očeta in Sina † in Svetega Duha. Amen.“

Potem se duhovnik obrne k oltarju in moli:

„Utrdi, o Bog, kar si izvršil v nas.

Iz svojega svetišča v Jeruzalemu.

Gospod, usmili se.

Kristus, usmili se.

Gospod, usmili se.

Oče naš... (nadaljuje po tihem do):

In ne vpelji nas v skušnjava.

Temveč reši nas hudega.

Pomačaj svojima služabnikoma.

Ki v tebe upata, moj Bog.

Pošlji jima pomoč iz svetišča.

In varuj ju s Sijona.

Bodi jima, Gospod, močen stolp.

Pred sovražnikom.

Gospod, usliši mojo molitev.

In moj klic naj pride k tebi.

Gospod z vami.

In s tvojim duhom.

M o l i m o :

Ozri se, prosimo, Gospod, na ta svoja služabnika in milostno spremljaj svojo ustanovo, ki si jo dal za množitev človeškega rodu: da se ta dva, ki sta sklenila po tvoji volji sveti zakon, s tvojo pomočjo ohranita. Po Kristusu Gospodu našem. Amen.“

Koliko je Cerkvi ležeče na očetih in materah, se vidi tudi iz tega, da ima tudi posebno poročno mašo, ki se razlikuje od drugih maš v tem, da ima za ženina in nevesto dva blagoslova: enega po Očenašu, drugega pred zadnjim blagoslovom.

Sv. Cerkev hoče izprositi materam, ki so steber dobre vzgoje v družinah, posebnega božjega blagoslova in pomoči. Ve dobro, da ima mati več skrbi in težav, zato ji pokliče v spomin predpodobe dobrih mater iz stare zaveze: ljubeznivo Rahelo, modro Rebeko, in zvesto Saro. Njena, materina obleka naj bo sv. vera, okras pa čednosti, da bo izpolnjevala zapovedi. Uživa naj veselje v svojih otrocih, da bo mogla dočakati blagoslovljeno starost in dospeti s svojo družino v večno življenje uživati večno srečo.

Sv. Cerkev zna ceniti čast očetov in mater, zato jih vpelje s takimi iskrenimi željami in voščili v novi stan.

„V te, o Gospod, zupam. Moj Bog si ti! V tvoje roke polagam usodo svojega življenja!“ bodi vajin sklep, draga ženin in nevesta.

IV.

DRUŽINA JE SVETIŠČE

S tem, ko sta sklenila, draga ženin in nevesta, zakonsko zvezo, sta prejela v

varstvo dragoceno svetišče, brez katerega človeštvo ne more obstojati. Kdor pa to svetišče skruni, podira temelje človeške družbe. Tri dragocene bisere morata čuvati, brez katerih ne bosta niti vidva, niti človeštvo srečno. Ti biseri so:

Zakonska čistost, zakonska zvestoba in zakonska ljubezen. Bog hoče, da živita v zakonu čisto, zvesto in složno, ker s tem drug drugega posvečujeta.

A. Čistost

Čistost zakona je čast zakona — brez čistosti zakon propada. Kajti zakonska čistost vaju navaja:

1) k pravemu in vzvišenemu pojmovanju zakonskih dolžnosti.

Bog nas je poklical za vzdrževalce življenja. Dal nam je prednost, da sodelujemo kot stvaritelji novega življenja. Ta misel mora vedno navdajati starše, pa ne bodo nikdar mislili nizkotno, nikdar samo telesno, nikdar samo čutno. Tobija je rekel svoji ženi: „Midva sva namreč otroka svetnikov in se ne smeva združiti kakor neverniki, ki Boga ne poznajo“ (Tob 8, 5). Vse, kar zakonci vrše pri izvrševanju zakonskih pravic in dolžnosti, je oplemeniteno po cilju, katerega Bog hoče s tem doseči. Oni so pri tem v službi Boga Stvarnika, ker vrše božjo

voljo. Vsako življenje po božji volji pa je dobro in zaslužno. Pomislita samo na številne očete in matere, ki jih sveta Cerkev časti kot svetnike.

Zakonska čistost je tudi edino pravo pojmovanje zakonskih dolžnosti. Kajti tudi v zakonu ni vse dovoljeno, kar si izmisli grešno poželenje ali svetuje razkristjanjeni svet. Za vsak zakon veljajo besede sv. Pavla:

„Častit bodi zakon v vsem in postelja neomadeževana, kajti nečistnike in prešuštnike bo sodil Bog“ (Hebr 13, 4).

S tem hoče reči, da so tudi zakoni, ki niso pošteni, ki imajo zakonsko posteljo omadeževano z grehom. Tudi zakoncem je dal Bog nek svet red, tudi za nje veljajo meje, katerih brez greha ne morejo prestopiti. Ta red je od Boga dan zato, da dosega zakon svoj namen.

Zato morata vedeti, ženin in nevesta, za celo življenje, kaj je v zakonu dovoljeno in kaj je greh.

Glavni cilj, katerega je Bog združil z zakonom, zakaj je ustvaril človeka kot moža in ženo in ju navezal drugega na drugega, je otrok. V zakonu naj se izpolnijo besede: „Rastita in množita se in napolnita zemljo!“

Da so ljudje tej nalogi kos, da prevzamejo breme otrok, je dal Bog v svoji previdnosti tudi močno nagnjenje, ki je

združeno z uživanjem in telesnim zadovoljenjem, ter je radi tega tudi v zakonu kot znamenje vzajemnega nagnjenja in ljubezni: **dovoljeno**. Ne sme pa biti samo to uživanje v zakonu glavno. Tudi to mora biti oplemeniteno s pravim spoštovanjem in pravo ljubeznijo, saj prinaša zakoncem čast staršev.

Tudi tu veljajo Tobijeve besede: „In zdaj, Gospod, veš, da si nisem vzel neveste za ženo zavoljo sladnosti, ampak samo iz ljubezni do zaroda, po katerem naj se tvoje ime hvali na vekov veke“ (Tob 8, 9).

Je pa zakon tudi zdravilno sredstvo proti razbrzdanosti in nečistosti. S tem je izražen že tudi drugi namen, zaradi katerega je ljubi Bog in Stvarnik dovolil očetu in materi zakonsko občevanje:

a) da se ohranjuje človeški rod,

b) da se na dovoljen način zadovolji nagnjenju srca.

Zato je vse, kar se v zakonu izvrši iz pravega in plemenitega nagnjenja, vse, kar je potrebno, da se doseže od Boga namenjeni cilj, to je: vse misli in želje, ki se nanašajo na lasten zakon, vsi potrebni pogledi in dotikanje, dovoljeno brez greha.

Tudi je dovoljeno zakonsko občevanje, čeprav je žena že zanosila, ali če tudi ni pričakovati nobenega otroka več.

Nasprotno pa je greh zadovoljevanje izven zakonskega občevanja samo radi čutnosti, kakor tudi vsaka samooskrumba.

Iz tega sledi spoznanje, kaj je v zakonu zloraba in smrtni greh, namreč: vsako ravnanje proti namenu, ki je od Boga določen v zakonu. To se dogaja tedaj, ako se izvrši zakonsko občevanje, toda s tem očitnim namenom, da se prepreči spočetje otroka, ali s prekinjenjem, ali z uporabo kakih sredstev med občevanjem ali po občevanju.

Zloraba zakona je greh proti naravi in zato ni nikdar in pod nobenim pogojem dovoljena; ker ni nikdar dovoljeno zadovoljevati svoja nagnjenja, pa pri tem izključiti namen, katerega hoče Bog doseči, to je spočetje otroka.

Je to zločin nad lastnim telesom, ki naj služi drugemu namenu, kakor ga Bog hoče; je zločin nad ženo, ki jo mož poniža za sužnjo svojih strasti; je zločin nad zakonom, ki s tem ni več vrec novega človeškega življenja; je zločin nad Cerkvijo, ker ne služi več razširjevanju božjega kraljestva, ampak sata-novega; je zločin nad človeštvom, kateremu se s tem odvzame proti božji volji toliko dobrin. Iz zdravniškega pogleda je pa tudi vsaka zloraba zakonskega življenja škodljiva zdravju moža in žene.

Ugovori

Toda danes, ko je toliko stiske in bede na svetu, je nastalo mnogo izgovorov in ugovorov proti poštenemu zakonskemu življenju. Takole ugovarjajo:

Kdo bo pa danes redil toliko otrok? Res je danes pri tako slabih zaslužkih težko preživljati več otrok. Toda tudi tu veljajo besede: Boljše je imeti deset otrok na skrbi kakor enega na vesti. Zloraba zakona je vedno smrtni greh, pa naj se vrši na ta ali na oni način; ker nobena stiska ni tako huda in noben dobiček tako velik, nobena sila poželjenja tako močna, da bi bila v stanu opravičiti oskrunjenje naravne božje postave. Tudi brezverni svet ne more tega opravičiti s svojo modrostjo, ker taka modrost je hudičeva modrost, je njegova iznajdba, ki hoče ljudem samo hudo.

Kdor misli, da ne more družinskih dolžnosti izpolnjevati, naj živi zdržno. To je edini izhod. Mož in žena naj v takem slučaju živita kot brat in sestra.

Nekateri se izgovarjajo: Moja žena je bolehnna in zdravniki so izjavili, ako bi še kdaj rodila, bi jo to lahko pripravilo ob življenje.

Ako je res tako, naj pokaže mož nekoliko junaštva in pa ljubezni do žene, da se zna premagati. Naj krofi svoje

poželjenje in naj ne muči svoje žene. V takem zakonu vladaj duh nad mesom, pamet nad strastjo. Sv. Pavel tako lepo pravi: „Žene naj bodo svojim možem podložne, kakor Gospodu; možje ljubite svoje žene, kakor je Kristus Cerkev ljubil in samega sebe za njo dal. Tako so tudi možje dolžni svoje žene ljubiti kot svoja telesa. Kdor ljubi svojo ženo, ljubi samega sebe. Kajti še nikoli nihče ni svojega telesa sovražil, marveč ga hrani in neguje, kakor Kristus Cerkev; zakaj udje njegovega telesa smo“ (Efež 5, 22 sl).

Tudi ne smeta imeti zakonca prevelikega strahu za materino življenje. Kako redki so primeri, da pošteni zakonski ženi materinstvo v resnici na zdravju škoduje. To bi lahko potrdile neštete matere in izkušeni ter pošteni zdravniki. Zakonci, varujte se takih zdravnikov, ki hočejo kršiti božjo postavo. Kajti tudi pri porodih je življenje otroka ali matere v božjih rokah. Nešteti zdravniki pa celo trdijo, da je materinstvo zdravju bolj koristno kot škodljivo, ker le zloraba uničuje zdravje matere, ne pa zmer-na raba. Matere so bolj bolne zaradi otrok, ki jih nimajo, kakor pa radi otrok, ki jih imajo. Sploh pa imajo zdravniki več posla po družinah, kjer je le en otrok, kakor po družinah, kjer je deset otrok.

2) Zakonska čistost urejuje tudi mero zakonskih dolžnosti: navaja k zmernosti v izvrševanju zakonskega občevanja.

Koliko gorja povzroča nezmernost v pijači! Ruši zdravje, uničuje družinsko srečo, prodaja domove itd.

Podobno je z nezmernostjo v spolnem življenju, v telesni poželjivosti. Bolezen in vsakovrstno hiranje so neizbežne posledice prepogostnega spolnega občevanja.

Zakonske pravice so najnežnejše cvetje zakonske ljubezni, zato je treba s tem cvetjem ravnati obzirno in urejeno, ne pa razuzdano. Zakon ni samo enotnost teles, ampak še bolj enotnost duš in stremljenja drug drugega osrečiti. Telo naj bo pokorno duši, ker duša je več kot telo.

Sveti Peter pravi: „Enako možje, živite s svojimi ženami kakor s slabotnejšim spolom po pameti, in ker so tudi one z vami deležne milosti življenja, jih imejte v časti“ (1 Petr 3, 7).

Slično poudarja sv. Pavel: „To je namreč volja božja, da se posvetite: da se zdržite nečistosti, da vsak izmed vas umeva svojo ženo imeti v svetosti in časti, ne v poželjivi strasti kakor pogani, ki Boga ne poznajo“ (1 Tes 4, 3-5).

Pa tudi ljubezen do otrok zahteva neki red in nekoliko premagovanja, katerega narekuje velika odgovornost.

Imamo zakon dednosti. Otroci podedujejo po starših naravne lastnosti: telesna čutila, oči, ušesa, usta, glas, velikost, pa tudi duševne lastnosti, zato pravi naš slovenski pregovor: Kolikor ljudi, toliko čudi.

Zato imajo starši veliko odgovornost za otroka in sicer že pred rojstvom. Otrok ni več materino telo, čeprav je še devet mescev navezan na zibelko materinega telesa, temveč ima že od prvih početkov svoje lastno telo, pa tudi svojo lastno dušo. Vse, kar se dogaja v materini duši, najde odsev že tudi v otrokovi duši. Zato se mora varovati mati v času pred otrokovim rojstvom vsakega razburjenja, jeze, potrnosti in žalosti, pa tudi vseh telesnih naporov, težkega dela in tudi plesa. Teh devet mescev mora biti mož posebno obziren do žene, v kateri naj gleda svetišče novega porajajočega se bitja, svojega otroka. Zato naj se ta čas iz navedenih pa tudi zdravstvenih ozirov odreče popolnoma, ali pa vsaj kar največ zakonskim pravicam.

3) Misel na odgovornost pa nalaga zakoncem večkrat živeti v zakonu **popolnoma zdržno**, kot brat in sestra. To so slučaji bolezni žene, ali pomisleki za zdravje otrok. Žena je upravičena odreči možu iz važnih razlogov, kot so: prepogoste moževe zahteve, moževa pijanost, lastna

bolehnost, bolezen otroka itd. Dolžna pa je tedaj odreči, ako bi bil otrok v nevarnosti, da si nakoplje bolezen, ali je sama težko bolna. Takrat se pokaže prava ljubezen, ki mora vladati med možem in ženo, da doprinese eden tudi žrtve za to ljubezen; kajti poželjenje misli samo na sebe. Tudi v zakonu je mogoče živeti zdržno, čeprav mnogi oporekajo temu. Zakonci bodo za tako življenje črpali moč v pogostnem prejemanju sv. zakramentov.

Sv. Pavel ima za take prilike prav primerne besede: „To pa pravim, bratje, čas je kratek. Odslej naj bodo tudi, kateri imajo žene, kakor bi jih ne imeli, in kateri ta svet uživajo, kakor bi ga ne uživali: zakaj podoba tega sveta prejde“ (1 Kor 7, 29 sl).

Ko sta, draga ženin in nevesta, zdaj spoznala vsaj v glavnih obrisih, kaj je zakon in njega namen, kaj je v zakonu dovoljeno in kaj je greh, živita po teh navodilih in molita, da vama dá Bog svojo milost in pomoč, da bosta mogla tako vzdržati do konca. Kadar pa bosta glede česa, kar se tiče teh, ali tudi drugih stvari, v dvomih, zatecita se prav zaupno k svojemu spovedniku (spovednik bo vašin najboljši in najiskrenejši prijatelj), kateremu sta se itak dolžna obtožiti, ako svoje dolžnosti zanemarjata, ter ga pro-

sita pojasnila. Zakonsko življenje ni namreč zgolj zunaje telesno življenje, ampak tudi skupno življenje duš, za katero imata svojo vest. Ako pa kake zadeve spovedniku le ne zaupata, ali menita, da vama ne bo dal zadosti jasnega odgovora, pojdita k poštenemu in vestnemu zdravniku.

B. Zvestoba

Drugi biser zakonskega življenja je zakonska zvestoba.

Zvestobo do smrti si obljubita že pred poročnim oltarjem in gotovo še večkrat pozneje. Zato ne smeta ničesar imeti niti v dejanju niti v mislih ali željah s kako drugo osebo, ker s tem že prelomita svojo dano besedo in grešita proti bistvu zakona. Božji Zveličar popolnoma jasno govori: „Vsak, ki gleda (tujo) žensko, da jo poželi, je že prešuštvoval z njo v svojem srcu“ (Mat 5, 28). „Ne motite se: niti prešuštniki, niti hotniki moških ne bodo posedli božjega kraljestva“ (1 Kor 6, 9-10), prav jasno pristavlja sv. Pavel.

Seveda izkvarjeni svet, prešuštniki sami, skušajo zakonsko nezvestobo le olepšati in opravičiti, ker bi svojo vest radi s tem potolažili. Pa kako kvarne so posledice zakonske nezvestobe za dru-

žine in otroke, ker s tem se ubija ljubezen, ki je duša in življenje v zakonu. V takem, verolomnem zakonu se grehi kar množe: prepir, sovraštvo, kletev, uboj, verska brezbriznost, odpad od vere.

In nevarnosti za zakonolomstvo je brez števila: knjige, slike, predavanja, kino, gledišče, razne prireditve, celo šport. Še celo moderno zakonodajo hočejo v to usuznjiti v svoji veliki pohoti.

Zato imejta, ženin in nevesta, pozneje kot mož in žena v takih skušnjavah vedno Boga pred očmi. Pomislita na zvestobo, ki sta si jo pred poročnim oltarjem prisegla. S sv. Ludvikom ponosno recita, kažoč na svoje poročne prstane: „Razen te ljubezni ne poznam nobene druge!“

Nikdar vaju ne bo obhajala misel na kakšno ločitev, ker med kristjani je vsak zakon neločljiv, noben človek, nobena oblast na svetu, niti svetna, niti duhovska, zakona ne more ločiti. Ako se pa kdaj to dogaja, da ga svetna oblast loči, in se tak ločenec na novo poroči, ta nova zveza ni zakon, ampak priležništvo.

Začasni ali poskusni zakoni so med katoličani nemogoči. Ako kdo vsekakor kaj takega stori, se mu ne smejo podeljevati zakramenti, ne more biti previden za zadnjo uro in tudi nima cerkve-

nega pogreba. Ker „kar je Bog združil, naj človek ne loči!“ Ločen zakon je samomor.

C. Ljubezen

Tretji biser v zakonu je zakonska ljubezen, ki prinaša mir in edinost. Kar je duša v telesu, to je ljubezen v zakonu. Kjer ni ljubezni v zakonu, tam postane zakon pravi pekel. Medsebojna ljubezen je vez, ki druží moža in ženo v eno celoto: kakor duša, združena s telesom, tvori šele človeka. Telo brez duše je mrlič, tako je zakon brez ljubezni tudi mrlič. In pridejo trenotki, ko mora biti ljubezen še posebno vidna. Kajti ljubezen je po Pavlovih besedah nad vsemi darovi: „Ljubezen je potrpljiva, je dobrotljiva, ljubezen ni nevoščljiva, se ne ponaša, se ne napihuje: ni prešerna, ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli hudega: se ne veseli krivice, veseli se pa resnice: vse opraviči, vse veruje, vse upa, vse prenaša“ (1 Kor 13, 4-7).

In kadar bo glede miru, ljubezni in edinosti kaj navskriž, recita si: „Prihodnjo nedeljo greva k spovedi in sv. obhajilu!“ Pa se bo ljubezen zopet nasečila v družino.

V.

DRUŽINA

S svojim poročnim dnem imata ženin in nevesta namen položiti temelj družini, ki naj bo res prava krščanska družina. Družino imenujemo moža, ženo in otroke v eni celoti.

1. Mož

Mož je glava družine, „je glava ženi, kakor je Kristus glava Cerkvi. Kakor je pa Cerkev podložna Kristusu, tako tudi žene svojim možem v vsem“ (Ef 5, 23-24). Mož mora torej skrbeti za vso družino, kar gotovo ni lahko dandanes. Mnogo truda je treba in previdnosti. Brez ljubezni do družine bi tega ne zmožel. Kako žalostno je, ako ga morajo čakati in šele iskati po gostilnah, da se vrne pijan in jezen domov, kjer nastaja prepir, kletev, morda celo pretep. Slaba glava, ako prepušča vso skrb in vzgojo materi. „Možje živite s svojimi ženami kot s slabotnejšim spolom“ (1 Petr 3, 7). Ne bodite z njimi surovi, vladajte jih v ljubezni, kakor Kristus svojo Cerkev, za katero se popolnoma žrtvuje. Tak naj bo tudi mož do žene, za katero se kot božji namestnik popolnoma žrtvuje kot Kristus za Cerkev.

2. Žena

Tudi žena ima težko nalogo. Žena je možu pomočnica, ne sužnja; žena ni jetnica, mož pa ječar. Žena je možu, kar je Cerkev Kristus, ker mora biti tudi mož ženi, kar je Kristus Cerkvi. Žena je tudi mati in ima zato velike in odgovorne dolžnosti; zato pa tudi pravice do otrok, katerih mož ne sme kršiti. Dobra žena je v družini več vredna kakor veliko premoženje. Prav lepa navodila daje ženam sv. Peter (1 Petr 3, 1-6): „Žene, bodite podložne svojim možem, da se, če kateri ne vérujejo besedi, pridobé brez besed po vedenju svojih žena... Vaš okras naj ne bo zunanji, v kodranju las in navešanju zlatnine, ali v noši oblačil, ampak bodite skriti človek srca z neminljivim krasom krotkega in mirnega srca; to je dragoceno pred Bogom. Tako so se namreč zaljšale nekdanj tudi svete žene, ki so upale v Boga in bile podložne svojim možem, kakor je bila Sara poslušna Abrahamu in ga imenovala gospoda; njene hčere ste postale, če delate dobro in se ne bojite nobene grožnje.“

3. Otroci

Kras družine so pa otroci. Otroci so dar božji. Dušo je Bog ustvaril narav-

nost, za stvarjenje telesa se pa Bog posluži staršev, katerim je dal stvariteljske zmožnosti. Bog ustvari otroka za se in ga daje staršem samo v varstvo in odgojo, pa ga bo nekoč zopet terjal nazaj. Vsak otrok je nov kandidat za nebesa, saj zato je v prvi vrsti ustvarjen. Vsak otrok, ki pride na svet, je Kristus sam, božje dete, ki rahlo potrka na hišna vrata z nebeško prošnjo: Sprejmite me, Kristus je prišel. In če petkrat, ali desetkrat potrka Kristus, petkrat in desetkrat prinese božji blagoslov v hišo in družino.

Pomeni pa za roditelje vsak nov otrok novo skrb in novo odgovornost. Toda vsak nov otrok dobre in verne starše dvigne.

Starši so dolžni dati otroku pravo vzgojo, ako naj kdaj računajo na IV. božjo zapoved. Izkazovati jim morajo ljubezen s tem, da poskrbe za njihovo časno srečo. Ko dorašča, ga morajo varovati zapeljevanja osobito v današnjih dneh, ko tako rekoč ves svet sloni na zapeljevanju. Predvsem pa ga morajo z besedo in vzgledom vzgajati za krščansko življenje.

Zato pa glejta in sklenita že zdaj, draga ženin in nevesta, da bo vajina družina v vsem in popolnoma katoliška. „To je volja božja, vaše posvečenje“ (1 Tes 4, 3).

Izpolnjevanje krščanskih dolžnosti je podlaga srečne družine. Ni zadosti, da se várujemo ubijanja, kraje, goljufije, ker isti Bog, ki je dal 5. in 7. zapoved, je dal tudi 1., 2., 3., 4., in 6., je ukazal molitev, posvečevanje nedelj in praznikov, prepovedal nečistovanje, pa naj si bo pod katero koli pretvezo moderne zablude in izgovorov. Ukazal je post in prejemanje svetih zakramentov (spoved in sveto obhajilo). Ni torej zadosti, da vero samo površno spoznavamo, ampak moramo tudi živeti po veri, to je tako, kakor vera uči. Ne zadostuje, da je kdo kristjan samo na papirju, kakor pravimo, da je samo vpisan v krstno knjigo, da lahko dobi rojstni in krstni list in morda samski list, ampak mora biti kristjan tudi v dejanju in resnici. Vse življenje, posebno staršev, ki naj dajo otrokom dober zgled, mora biti katoliško, bodisi doma v družini, kakor tudi v javnosti, to je v šoli, gospodarstvu, obrti, društvenem in družabnem življenju, politiki, z eno besedo vedno in povsod, vsak čas in v vseh okoliščinah.

SKLEP

Iz vsega je razvidno, kako važen korak v človeškem življenju je zakrament sv. zakona.

Neverjetno pa je zopet, kako malo in površno se nekateri pripravljajo na zakon. Za vsak poklic se bolj in dalj časa pripravljajo kakor za zakon. Zdrava pamet zahteva: Za uspeh v poklicu je treba temeljite priprave. Za zakon pa naj zadovoljuje nekaj lepih pogledov, par prijaznih besed, kopica nečistih misli, ali celo dejanj? Vse drugo prej, kakor to!!!

Za pravo izbero je treba krščanske modrosti, veliko molitve in modrega nasveta (ne ukaza), ne pa lepe zunanjosti, še manj hipne strasti. Lepota mine, strast se poleže.

Zato je danes toliko razvalin družinskega življenja mesto pravih krščanskih družin.

Krščanski zakon je hiša božja, v kateri sam Bog prebiva s svojo vsemogčnostjo in ljubeznijo.

Zato pa vidva, ženin in nevesta, ki sta na tem, da v najbližji bodočnosti skleneta to sveto zvezo, ki je podoba Kristusove zveze s Cerkvijo, utisnita si globoko v srce te kratke, dobrohotne in prepotrebne misli in nasvete.

„Kdor v Boga zaupa, ne bo osramočen vekomaj!“

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS

00000076774

33. Zadnja večerja. — 34. Daritev nove zaveze. — 36. Kruh iz nebes.

III. Za poglobitev vere in katoliškega udejstvovanja: 3. G. M. B. — 16. Skrivnost sv. Cerkve. — 22. Ne bodite v skrbah. — 27. Naša domačija. — 38. Zavednost. — 46. Verski nauk. — 51. Besede. — 62. Nedelje. — 65. Sv. maziljenje. — 83. Šesta zapoved. — 86. Sv. birma. — 92. Odpustki. — 93. Misijoni. — 95. Spomin vernih duš. — 96. Božji dolžniki. 99. Nadškof Jeglič. — 100. Prva velesila (tisk). — 102. Sv. zakramenti. — 104. V materini šoli. — 105. V znamenju križa. — 106. Družinske šmarnice.

IV. Življenjepisi in mladinske: 9. Sv. Janez Bosko. — 15. Jezus mladenič I. — 17. Jezus mladenič II. — 39. Duhovna čitanka. — 48. Sv. zgodbe. — 63. Sv. mladje. — 64. Žorž. — 66. Alojzij Gonzaga. — 67. Mlada akcija. — 74. K jaslicam. — 75. Božične legende. — 79. Med volkovi. — 85. Gospa Doroteja. — 87. Mihčeve zgodbe. — 88. Ministranti. — 89. Sv. Rok. — 91. Ivanček. — 101. Pot k Bogu. 103. Matej Talbot.

CENA 1 DIN